

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

ВІВТОРОК
17
СІЧНЯ
1956 року
№ 3 (477)

Ціна 20 коп.

Сьогодні в столиці Радянської України м. Києві відкривається XIX з'їзд Комуністичної партії України.

Колектив Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова палко вітає делегатів XIX з'їзду КП України.

ЗАВТРА ПОЧИНАЄТЬСЯ ЗИМОВА ЕКЗАМЕНАЦІЙНА СЕСІЯ

ПОРАДУЄМО РІДНУ ВІТЧИЗНУ ДОБРИМИ ТА ВІДМІННИМИ ОЦІНКАМИ

НАШ ОБОВ'ЯЗОК

Сьогодні останній день занять в першому півріччі 1955—1956 навчального року, завтра розпочнуться іспити — звіт перед рідною Комуністичною партією, соціалістичною Батьківщиною та радянським народом. Скласти цей звіт на «добре» та «відмінно» — патріотичний обов'язок кожного студента нашого університету.

Майже два тижні на всіх факультетах університету відбувалися заліки. Вони продемонстрували значне поліпшення учбової та виховної роботи. Студенти, як правило, давали обґрунтовані відповіді, проявили вміння застосовувати набуті теоретичні знання до практики виробництва, до запитів народного господарства. Добре відповідали студенти фізико-математичного факультету, складаючи залік з теоретичної механіки, студенти-філологи російського та українського відділів, звітуючи про набуті знання з методики викладання мови та літератури в середній школі. Гарні знання виявили біологи, хіміки, географи.

Та разом з тим залікова сесія показала, що деякі студенти абияк працювали на протязі навчального року і виявили досить низький рівень знань. Так, студентка I курсу геолого-географічного факультету Л. Кондратенко не склала заліку з геодезії, студент В. Чорнорай — з іноземної мови, студентка II курсу філологічного факультету Парцхаладзе — з української літератури, не склали вчасно заліків хіміки Попова, Сербіна, Танцюра та інші.

Завтра розпочнуться іспити. На всіх факультетах студенти будуть звітувати про набуті знання з основ марксизму-ленінізму та політичної економії.

Скласти іспити на «відмінно» та «добре» — наш священний обов'язок.

НА „ДОБРЕ“ ТА „ВІДМІННО“

На V курсі історичного факультету вже розпочалася сесія. Ми склали спецкурс і один загальний курс «Основи радянської держави і права».

Перші іспити виявили непогану підготовку до них: більшість оцінок відмінних. Студенти фуркації загальної історії, наприклад, склали два іспити лише на «відмінно». Останні фуркації складають іспити на «добре» та «відмінно».

Треба, однак, зауважити, що такі студенти, як Александрова, Негрова, не використали всіх своїх можливостей, склавши іспити на «добре». Перші успіхи не заспокоюють наш курс. Попереду іспити з історії філософії, іспити складні і трудомісткі. Більшість студентів курсу розуміє це і наполегливо готується до нього.

Комсомольське бюро V курсу історичного факультету.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ПЕРІОД

Наступив відповідальний момент в житті студентів I курсу: закінчуються заліки з окремих дисциплін, а слідом за цим розпочнеться зимова іспитна сесія.

Заліки та іспити продемонструють, як працював на протязі півріччя кожен студент.

Ще ж показали заліки з латинської мови, що вже пройшли на нашому курсі?

Вони показали, що колектив курсу в цілому непогано підготувався до складання заліку. Глибокі знання виявили студенти Василенко, Очеретяний, Сторчило, Калинович. Добре попрацювала та успішно склала залік студентка Луньова, яка на початку півріччя виявляла недосить міцні знання.

Проє перший залік виявив і ряд серйозних недоліків. Так, студенти Лисенко та Красильников не склали заліку з латинської мови і вимушені були його перекладати. Серйозні недоліки в підготовці до складання заліків та іспитів проявляються в порушенні трудової дисципліни — ок-

ремі студенти запізнявалися на лекції, пропускали заняття. Навіть в останні дні пропуски занять допускають такі студенти, як Лоренцева та Висоцький, за що одержали адміністративне стягнення. Безвідповідальне ставлення до своїх обов'язків проявляє також студентка Малеева.

Тов. Малеева — одна з тих студенток на курсі, що слабо встигають і викликають побоювання окремих викладачів за успішне складання заліків та іспитів. Здавалося б, що вона повинна, як ніхто, відвідувати консультації, заняття.

Та, на жаль, це не так. Студентка Малеева без поважних причин не з'явилася на консультацію з основ марксизму-ленінізму, на заняття з староруської мови.

Ці недоліки говорять про те, що партійна та комсомольська організації групи приділяють недостатньо уваги індивідуальній роботі з кожним студентом.

БОГРЕНЦОВ, парторг I курсу історичного факультету.

ПЕРШІ ПІДСУМКИ

Студенти II групи II курсу склали залік з англійської мови, фізики і фізкультури. Добре відповідали на заліках тт. Шимчук, Косбельцева, Шербакова та інші. При складанні заліку з фізики виявилось, що більшість студентів групи несерйозно віднеслись до вивчення теорії погрешностей. Наслідком цього були неглибокі відповіді Елькіної, Чернищенко. При належній підготовці краще могли б скласти залік з англійської мови Гольденберг і Приз. Через багаточисленні пропуски занять з фізкультури до заліку не допущені Чернищенко, Кислиця і Гогенко.

З усією серйозністю готується наша група до заліку з основ марксизму-ленінізму. Про це свідчать відпо-

віді переважної більшості студентів групи на семінарах, вдумливе конспектування необхідної літератури до кожного заняття і т. д.

Гірші справи в підготовці до заліків з математики. Та що можна говорити про успіхи, коли студенти Головченко, Щербаков, Гогенко не відвідують практичних занять? Недисциплінованість окремих студентів тягне назад всю групу.

До іспитів залишилися лічені дні. Готуючись до сесії, нам потрібно прикласти всі зусилля, щоб результати зимової сесії були не гірші, а кращі, ніж весняної.

Д. РАТУШНА, студентка II курсу хімічного факультету.

Покінчити з опікунством

Деякі студенти сподіваються, що за декілька днів до іспитів вивчать дещо. Вони не турбуються про те, що надовго таких знань їм не вистачить. Саме ця сторона питання не завжди цікавить і керівників комсомольських груп. Для них основне, аби група склала сесію, аби ніхто не «завалився». І часто такі КСМ бюро займаються опікунством, замість того, щоб бути вимогливими.

На III курсі геологів, в групі А, є багато студентів, які рік у рік вчасно і добре складають сесію. Вони готуються до сесії на протязі всього семестру: виступають на семінарах, самостійно проробляють лекції, відвідують практичні заняття, читають додаткову літературу. За таких студентів не доводиться турбуватися під час складання іспитів. Про них Сеня Орлов (секретар комсомольського бюро III курсу, групи А) впевнено каже: «Вони не підведуть». А чи може він це саме ска-

зати про Глебова, Безчасного, Карнавана? В кожну сесію з ними щось трапляється. І КСМ бюро цієї групи вже давно примирилося з цим, вважаючи, що цим ледарям нічого вже не допоможе. Насправді ж, критика товаришів, наполегливість і рішучість КСМ бюро допомогли б їм. Давно треба було поставити питання: «Або ви з нами, або ви одні». Але КСМ бюро не проявило потрібної рішучості і принциповості в рішенні цього питання. Не завжди Копилов, Орлов, Махібразюк (члени КСМ бюро) цікавились пропусками лекцій Глебовим, Карнаваном. Не зацікавились, чому Глебов не конспектує багато предметів.

КСМ бюро зараз повинно вяснити, хто й як підготувався до іспитів, кому потрібна допомога, хто сподівається на «авось» і нічого не робить, щоб запобігти незадовільним оцінкам під час сесії.

О. НАЛИВАНА.

В полоні формалізму

10-го грудня комітет комсомолу вперше в цьому семестрі слухав питання про хід залікової та про підготовку до іспитної сесії.

Слід було сподіватися, що академсектор комітету (товариші Талан і Камінська) зроблять глибокий аналіз роботи комсомольських організацій груп та факультетів, викриють недоліки, вкажуть на позитивний досвід, порекомендують комсомольським бюро факультетів, яких же дійових заходів треба вжити для найбільш повної мобілізації студентів на успішне складання іспитів та заліків. На жаль, цього не сталося. Комітет чомусь запланував лише інформацію, яка носила характер простого перелікування фактів: складено

стільки-то заліків, результати такі-то. Звичайно, така постановка питання не могла викликати жвавого обговорення, обміну досвідом між комсомольськими активістами.

До речі, якраз показником того, як працює академсектор комітету комсомолу з активом, була відсутність на засіданні комітету комсомолу ряду академсекторів факультетських бюро. Не знайшли потрібним з'явитись на засідання комітету товариші Левенець — член бюро філологічного факультету, Капула — академсектор фізико-математичного факультету та інші.

Засідання проведено. Відмітка в плані зроблена. А користі ніякої. Чи не формалізм це, т. Богатський?

Заслуженою повагою користується на фізико-математичному факультеті студент V курсу фізичного відділу Віктор Сердюк. Віктор — відмінник навчання, один з кращих спортсменів факультету. Зимову залікову сесію Сердюк склав успішно. На фото: В. Сердюк.

Комсорг першої групи математиків (II курс фізико-математичного факультету) т. Варбанець не цікавиться станом академічної роботи в групі. Не турбує його і дисципліна на курсі.

В цій заліковій сесії студентка Сливінська не склала двох заліків з диференціальних рівнянь і диференціальної геометрії. Комсорг курсу навіть не знає про це. Не знає він також, чому пропускає лекції т. Сливінська.

В кабінеті іноземних мов йде напружена робота студентів, які готуються до сесії. Тут створені всі умови для навчання. За перше півріччя лаборанти провели 355 консультацій для студентів всіх факультетів. Регулярно проводяться консультації викладачів. Наслідком роботи є те, що заліки з іноземних мов студенти складають вчасно.

В першій групі II курсу хімічного факультету погані справи з дисципліною. Готуючись до складання заліків, студенти пропускають лекції. Траплялися випадки, коли лекцію не відвідувала більшість групи. Студент Осипенко має 74 пропущених годин.

СТУПІЧЕНКО.

В ПАРТІЙНОМУ БЮРО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗВІТ КАФЕДРИ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

Цими днями на засіданні партійного бюро університету було заслухано звіт завідувача кафедрою російської мови доцента Букатевица про учбову та наукову діяльність кафедри.

Завідуючий кафедрою, голова комісії партійного бюро по перевірці роботи кафедри доцент Павлюк та виступаючі відзначили значне поліпшення учбової та наукової роботи кафедри російської мови. Значно зріс науковий та ідейний рівень викладання, своєчасно і успішно захищають студенти курсові та дипломні

роботи. При кафедрі досить добре працюють наукові студентські гуртки. Члени кафедри закінчують роботу над учбовим посібником «Порівняльна граматики східнослов'янських мов», доценти Букатевиц та Гагкаєв закінчили роботу над докторськими дисертаціями, підготовлено до друку ряд наукових робіт.

Однак, як відзначили виступаючі на засіданні партійного бюро університету, в роботі кафедри російської мови наявні недоліки. Члени кафедри ведуть недостатню боротьбу за високу грамотність та культу-

ру мови, є ще випадки лібералізму, кафедра не влаштовує спільних засідань з кафедрами суспільних наук, і, зокрема, з кафедрою філософії.

Виступаючі декан фізико-математичного факультету доцент Сьора, декан хімічного факультету доцент Дремлюк та інші внесли ряд цінних пропозицій. Говорилось про необхідність налагодити методичну допомогу викладачам мови та літератури Одеси та області, влаштувати з учнями старших класів літературні олімпіади та диспути і т. д.

Справжня дружба не боїться критики

«Коммунизм — это молодость мира.

И его возводит молодым».

Наша перспектива — це побудова комунізму. Та комунізм не прийде сам. Він з'явиться побудований руками сьогоднішніх юнаків і дівчат, творців майбутнього. Тому наші перспективи не повинні роздрібнюватися. Вони не можуть бути меншими, ніж перспективи партії і народу. В цьому розумінні зразком для нашої молоді є Павло Корчагін. Нелегко виховати в собі якості Корчагіна. Та хіба можна жити без прагнення до кращого?

З нами рядом вчилися і працювали люди з гарячими серцями, у яких ні один день не пропадав даремно, які бачили широку перспективу і впевнено йшли до неї.

Ми пам'ятаємо талановитого студента, хорошого товариша Емілія Школьника. На факультеті до цього часу добрим словом згадують Сталінського стипендіата комсомольського ватажка В. Степанова, що закінчив факультет 5 років тому і т. д.

Є і зараз такі товариші. Заслуженою повагою користується комсорг III курсу геологів Алла Крачина. Вимоглива, принципова комсомолка виховує у своїй групі критичне ставлення до всього, що заважає рухові вперед.

Є у нас і «небокоптителі». Із року в рік своїм відокремленим життям живе студент Бондаренко. Тричі він складав екзамен з діалектичного матеріалізму. Не з першого разу складав екзамен і з деяких інших дисциплін. Бондаренко — людина навчана. Та які він зробив висновки з прочитаних книжок? Ніяких. Так можна було жити в дореволюційній Росії, марнуючи неповторні дні і години молодості. Так можна жити в капіталістичних країнах буржуазним синкам, але так не можна жити у нас.

Батько Бондаренка — директор заводу, член міськкому партії. Він не допускає, щоб його завод випускав брак. Ми теж не повинні випускати брак. Колектив V курсу повинен серйозно задуматися над перспективами Бондаренка, над тим, чи заслугове він диплома і високого звання кваліфікованого спеціаліста. Справжня дружба не уживається із замовчуванням недоліків товарища, з відсутністю високого критичного духу.

Недавно мені довелося бути на комсомольських зборах V курсу географічного відділу. Збори проходили в'яло, обговорювалися другорядні питання. Добрі виступи комсомолок С. Біляєвої і М. Зверєвої не виправили справи.

Та ось збори закінчилися. Пішов додому комсорг групи Г. Шейнфельд. В аудиторії залишилося біля десяти чоловік. І тут почалася відверта розмова і про егоїзм Міли Бурд, і про лібералізм комсорга. Чому ж комсомольці мовчали на зборах? Справа в тому, що у нас часто критикують товариша поза очі, що деяким студентам властиве неправильне поняття про дружбу, а боязнь зіпсувати стосунки з товаришем з них сильніша за почуття правди. В основу взаємовідносин в такому разі лягає принцип: не чіпай мене — і я тебе не зачеплю.

А якщо критикують, то критикують неосвітенного розгільдя, якому нічим докоряти товаришів. Хіба в цьому смисл дружби?

На IV курсі геологічного відділу член комсомольського бюро О. Кириченко. Це вдумлива людина, надзвичайно скромна, товариш великої і широкої душі. Та Олександр невимогливий до товаришів, він рідко критикує їх, аргументуючи це тим, що він нічим не кращий від інших. Безумовно, що таке ставлення до друзів не може допомогти їх розвитку.

Вищим розвитком дружби є колективізм, турбота про всіх товаришів. Хай комсомолец відмінно навчається, твердо йде до намченої мети, але погано, коли він йде сам, не допомагаючи тим, хто йде разом.

На III курсі геологічного відділу вчиться комсомолка Діна Константинова, член комсомольського бюро курсу. Це розумна, енергійна дівчина. Вона відмінно вчиться, знаходить час для музики, самодіяльності, спорту. Але як член бюро Діна на курсі повагою не користується.

Знаходяться люди, які кажуть: «Ну яке вам діло до мого життя? Залики я складаю, екзамен теж, більше нічого вас не повинно цікавити».

Комсомолу «діло» до всього: до пропусків лекцій Юшкіним і Бондаренком, до «тарзаньї» зачіски С. Карнавана, до неяви А. Статіна на міжфакультетській змаганні. Кропітка виховна робота повинна поєднуватися з вимогливістю, суворим ставленням до поганих вчинків товаришів.

Такої вимогливості немає у членів бюро V курсу геологів Л. Перчука і І. Носирьова. Студенти-відмінники, вимогливі до себе, вони не проявляють такої ж вимогливості до лідерів і прогульників.

Звичайно, критикуючи, треба самому не допускати недоліків, які викриваєш в інших. Але ніхто не застрахований від помилок, нічого в житті не дається легко і з наскоку. Та це нікого не повинно лякати. Тільки шляхом справжньої дружби, що не боїться боротьби з недоліками, принципової товариської критики, можна прийти до виховання в собі рис Павла Корчагіна, рис передової радянської людини — будівника комунізму.

Г. КОФФ, секретар комсомольського бюро геолого-географічного факультету.

Стінна преса про підготовку до сесії

Стінна факультетська преса провела значну роботу по підготовці до заліків та екзаменів. Стінгазети вміщували статті і замітки відмінників навчання, які ділилися досвідом своєї підготовки до сесії, статті з порадами викладачів. В газетах гостро критикувалися лідарі і порушники трудової дисципліни. Слід відзначити активну участь у підготовці факультетів до сесії редколегій газет «Історик» та «За мічуринську біологію». Значно поліпшилась в цьому навчальному році робота редколегії «Телескопу» (фізико-математичний факультет). Газета «Телескоп» на протязі всього навчального року висвітлює стан підготовки студентів до семінарів, практичних занять, колоквиумів. Автори заміток конкретно говорять про недоліки в підготовці до сесії

та шляхи їх усунення. Газета різко критикує прогульників.

Послабила свою роботу в цьому навчальному році редакція газети «Земля і надра». Часом в газеті, замість заміток, які б конкретно вказували на недоліки і гостро критикували відсталіх, вміщуються статті загального характеру. Так, студентка I курсу географічного відділу Дідик в замітці «На першому курсі», розповідаючи, що семінари на курсі проходять пасивно, пояснює це тим, що, мовляв, «незвична і незнайома для першокурсників університетська система викладання». Після цього в замітці йдуть багатослівні обіцянки скласти сесію на «добре» та «відмінно». Навряд чи така замітка принесе користь студентам I курсу. Краще було б, щоб студенти першого

курсу прочитали статтю старшокурсника, який би розповів про свій досвід роботи. Мовчить редколегія і про тих студентів, які розпочинають підготовку до сесії за тижень до її початку. А такі студенти є. Почувати вони себе, як видно, непогано. Не дивно, що в замітці студентки Лавриненко (II курс географічного відділу) говориться, що з початком сесії наступають «безсонні ночі».

Подібні недоліки характерні і для ряду номерів інших факультетських газет.

Починаються екзамени. Стінні газети повинні широко розгорнути критику і самокритику, популяризувати раціональні методи підготовки до іспиту, досвід відмінників, боротися за високу дисципліну, домагатися дійовості своїх виступів.

ТРУДОВИЙ ЮВІЛЕЙ

Професорові, докторові педагогічних наук
Артему Григоровичу Готалову-Готлібу.

Вельмишановний АРТЕМЕ ГРИГОРОВИЧУ!

Ректорат, партійне бюро, комсомольське бюро, місцевком та профбюро від імені студентів, аспірантів та професорсько-викладацького складу Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова раді вітати Вас одного з найстаріших працівників університету, з нагоди Вашого 90-річчя і 65-річчя наукової та педагогічної діяльності.

На протязі своєї багаторічної наукової та педагогічної діяльності Ви всі сили, знання і досвід віддавали справі народної освіти. Широко в колах громадськості нашого міста-героя і далеко за його межами відоме Ваше ім'я, як ім'я невтомого вихователя великого загону вчителів шкіл, науковців вищих учбових закладів та науково-дослідних установ.

Вашому перу належить значна кількість фразджень з історії народної освіти в нашій країні і за рубежом, історії французької буржуазної революції, історії Візантії та стародавнього світу.

Широке коло наукових інтересів і виняткова ерудиція ставлять Вас в ряди відомих істориків нашої радянської Вітчизни.

Радянський Уряд високо оцінив Ваші заслуги перед народом нашої країни, відзначивши Вас урядовими нагородами.

В день Вашого 90-річчя Вчена Рада Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова щаслива висловити від імені всіх співробітників і студентів університету найщиріше побажання Вам, дорогий Артеме Григоровичу, доброго здоров'я і нових творчих успіхів на благо рідної Батьківщини.

Ректор Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова,
доктор біологічних наук, професор С. І. ЛЕБЕДЕВ.

Секретар партійної організації Одеського Державного Університету
ім. І. І. Мечникова М. К. СИМОНЕНКО.

НАЙСТАРІШИЙ ПРОФЕСОР
УНІВЕРСИТЕТУ

Життя і діяльність проф. Готалова тісно зв'язані з історією нашого університету.

1886—93 рр. Артем Григорович провів в стінах Одеського (Новоросійського) університету, де він вчився на історико-філологічному факультеті і під керівництвом видатного російського вченого Ф. І. Успенського готувався до вченої діяльності. В 1893 р. факультетська рада присудила Артемові Григоровичу золоту медаль за роботу «Військовий лад Візантійської імперії». Проте начальство відмовило йому в присудженні «професорської стипендії» (що давалась особам, залишеним при університеті для підготовки до професури) за участь Готалова в студентському русі 80-х рр.

Час від 1895 р. до Жовтневої революції Артем Григорович провів за межами Одеси. Позбавлений права на викладацьку діяльність у вищих учбових закладах, він присвячує свої сили і здібності викладанню в середній школі і згодом займає почесне місце серед викладачів середніх шкіл Петербурга.

В наступні роки Артем Григорович був директором гімназії в Ялті, а потім у Пскові.

Працюючи в середній школі, Артем Григорович не припиняє своєї наукової роботи. В ці роки він неодноразово залучався до розгляду питань, зв'язаних з реформами середньої школи, послідовно виступаючи за народну, загальнодоступну освіту, за науково витримане і глибоке викладання шкільних дисциплін.

Після Великої Жовтневої соціалістичної революції Артем Григорович знову живе і працює в Одесі. Він бере активну участь у справі будівництва радянської школи, віддаючи свій величезний педагогічний досвід і знання справі народної освіти. Одночасно професор Готалов читає лекції в Інституті Народної Освіти, веде напружену творчу наукову роботу.

Він створює ряд монографій і пише низку статей, присвячених різним питанням історії, теорії і практики вищої і середньої освіти. Напередодні Великої Вітчизняної війни проф.

Готалову був присвоєний без захисту дисертації вчений ступінь доктора педагогічних наук.

Після вигнання німецько-фашистських окупантів із нашого рідного міста проф. Готалов активно включився в наукове і громадське життя нашого міста-героя, університету. До реєстрації університету з м. Байрам-Алі проф. Готалов, виконуючи обов'язки декана історичного факультету, провадить величезну роботу по організації і підготовці університету до нового навчального року, проявляє невтомну енергію і ентузіазм. З 1944 р. і до виходу на пенсію проф. Готалов завідує кафедрою стародавньої історії і археології, віддає багато своїх сил справі підготовки висококваліфікованих істориків. Як завідувач кафедри і науковий керівник він приділяє особливу увагу підготовці аспірантів. Із його колишніх аспірантів троє успішно в строк захистили свої дисертаційні теми і зараз працюють у вищій школі.

Після виходу на пенсію, як і раніше, проф. Готалов бере активну участь в громадському житті університету і міста. До самого останнього часу не залишає проф. Готалов викладацької діяльності, продовжуючи розробку і читання спеціальних курсів з історії стародавнього світу. Одночасно він працює над завершенням ряду наукових робіт, розпочатих в минулі роки. Перу проф. Готалова належить кілька сот праць — книг, брошур, статей, рецензій, присвячених різним галузям історичної науки і педагогіки.

Багаторічна творча діяльність проф. Готалова була відзначена урядовими нагородами СРСР.

В день славного ювілею хочеться висловити побажання професорові Готалову доброго здоров'я і сил для продовження творчої наукової діяльності.

Доцент К. ПЕТРЯЄВ, зав. кафедрою загальної історії,
П. КАРІШКОВСЬКИЙ, старший викладач кафедри загальної історії.

ПОГОВОРИМО ОДВЕРТО

Щомісяця, у строго визначений термін, до каси бухгалтерії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова підходила статечна молода людина, погордливо кивала касиріві головою в знак привіту, потягала руки і виводила у відомості на аспірантську стипендію: Шишов. І так щомісяця. О, то були щасливі весняні місяці, місяці жагучого кохання, коли аспірант Шишов вирішив, нарешті, одружитись і забув навколишній світ. І хіба йому в ці дні було до лексиконів та фразеологічних журналів та статей дивного Новикова? А хіба варті чогось були виклики наукового керівника доцента Букатевича? А чи варті уваги посланці з наукової частини?

— Все це ніщо! Нікуди я не піду! Мене немає! Я муж, і радий цьому, — з пихою відповідав Шишов і не з'являвся на протязі чотирьох місяців ні на які виклики кафедри та наукової частини.

Час йшов. Термін перебування Шишова в аспірантурі закінчувався, а кінця роботи над дисертацією не було видно. Та це не турбувало аспіранта. Він займався своїми особистими справами, він думав, як би не поїхати за призначенням на роботу. І після довгих роздумів прийшов до висновку: не поїду, і все. Не поїду... І відмовився від призначення.

Три роки перебував Шишов в аспірантурі, п'ять років навчався в університеті. Держава витратила на його навчання понад триста тисяч карбованців. За ці кошти можна було б зробити або 8 тракторів, або 5 самохідних комбайнів, або збудувати типовий будинок семирічної школи. Яка б це була велика користь для народу. А Шишов взяв ці гроші у держави і не повернув, нічого корисного не зробив і робити не хоче.

Та справа не тільки в одному Шишові. Не було б про нього й мови, коли б він був один-однісінький в своєму стилі. Так ні. Таких, як Шишов, на превеликий жаль, багато. І вони знаходяться серед нас. Вони спокійно і безтурботно провели час в аспірантурі, а тепер... Та ось ця досить сумна повість.

В 1952 році аспірантуру по кафедрі української літератури закінчила Ларіонова. Під час навчання в університеті вона ніяких особливих нахилів до науки та наукової діяльності не виявила, в студентських наукових гуртках з доповідями та рефератами не виступала. Одним словом, середня студентка. Та ось в новомодну жіночу сумочку «Дідів капшук» покладено диплом про вищу освіту. Знайшлися високопоставлені особи — Ларіонова не їде за призначенням. Навіть більше, вона зарохується до аспірантури. Проходять три роки. Дисертація не написана. Прибуло призначення в Ізмаїльський вчительський інститут. Відмова.

— Не поїду, — говорить Ларіонова. — Ізмаїл — периферія.

Їй дають призначення в Херсон, в Миколаїв, і знову відмова.

— Працюю над дисертацією і нікуди з Одеси не поїду.

З того часу пройшло три роки. Ларіонова довгий час ніде не працювала, аж поки її не влаштували... вченим секретарем наукової частини Одеського університету. Дисертація до цього часу не написана. Вона пишеться...

Разом з Ларіоною закінчили аспірантуру Одеського державного університету т.т. Є. Афанасьєв, В. Головань та ряд інших товаришів, але роботи над дисертаціями вони в термін не закінчили і ще сьогодні не можуть подати їх до захисту.

Не кращі справи з аспірантами, які закінчили аспірантуру в послідовні роки. Випадково, з високої проєкції колишнього завідувачого кафедрою основ марксизму-ленізму доцента Єфремова, попала до аспірантури Фадеева. За три роки навчання вона не виявила нахилу до наукової роботи і, звичайно, дисертації не написала. Коли ж Фадеева одержала призначення на практичну роботу, то незабаром змущена була залишити її, бо їй не вистачало необхідних знань для викладання.

В 1954 році із числа аспірантів сім осіб вчасно не представили і до цього дня не захистили кандидатських дисертацій. Це В. Галас, В. Зуб-

ков, Г. Лучина, Трофименко та інші. Про них інколи говорять в університеті, докоряють їх науковим керівникам, обвинувачують кафедри, але далі цього справа не йде. А потрібно б було вже давно вжити дійових заходів до тих, хто допустив у своїй роботі брак, хто не виконав своїх прямих громадських обов'язків.

Чи ж можна було їх виконати? Так, можна було. Адже десятки тих, що вступили до аспірантури і працювали на повну потужність, успішно склали кандидатські екзамени, в строк написали і захистили дисертації. Багато вихованців нашого університету (говоримо тільки за післявоєнний період) сьогодні працюють завідувачими кафедрами, доцентами кафедр різних вузів нашої країни. Завідує кафедрою української літератури Симферопольського педагогічного інституту доцент Киричок, в.о. доцента Кишинівського університету є Блюміна, старшим викладачем Запорізького педінституту — кандидат філологічних наук Ващук, кандидат історичних наук Патлажан працює в Дрогобичі, у вищому морехідному училищі працює кандидат економічних наук Яковська і т. д.

Це все вихованці аспірантури нашого університету. Список їх можна продовжити, але й цього досить, щоб довести: хто сумлінно працює, той захищає дисертації, той плідно працює там, куди його пошле народ. І навпаки, ті, хто попав в аспірантуру випадково, хто навчався і працював абияк, сьогодні в боргу перед державою. Поговорити про них потрібно давно і поговорити потрібно одверто.

Почнемо ж, товариші, цю розмову.

ЛИСТИ НАШИХ ЧИТАЧІВ

ПРО МЕДПУНКТ

Як і на всякому виробництві, у нас може трапитись випадок, коли комусь з членів великого університетського колективу потрібно подати першочергову медичну допомогу.

Якось під час лабораторної практики із студенткою хімічного факультету Тамарою N трапилось нещастя. Вона необережно повелася з реактивами, і наслідком були небезпечні опіки. Схвильовані подруги привели Тамару до нашої амбулаторії, сподіваючись, що їй буде надано термінову допомогу. Але медпункт був закритий. Довелось обходитись без «медицини». Командант будинку О. М. Анісімова при допомозі чергової В. П. Яцько, як могли, підручними засобами притамували біль у дівчини.

А ось ще приклад. Під час лекцій в однієї студентки почався сердечний припадок. І знову першу допомогу хворій довелося подавати т.т. Анісімовій і Яцько, бо знову медпункт був закритий. Спробували було дістати валер'янки у єдиної

живої душі, що була тоді в медпункті — санітарки, але санітарка злякано відповіла: «Не можу, бо лікар Глущенко не дозволяє нічого видавати». Лише після довгих умовлянь санітарка наважилася піти проти волі грізного головного лікаря, і, тремтячи, видала декілька крапель валер'янки.

Коли командант корпусу Ольга Миколаївна Анісімова насмілилась зауважити завідувачому медпунктом тов. Глущенко, що робота медпункту організована погано, тов. Глущенко вибухнув: «Не сувайте свого носа, куди не слід... Є дванадцять поліклінік, туди нехай і звертаються. І так зубного лікаря тримаю собі на збитки...»

Важко сказати, що подіяло на тов. Глущенка, але через кілька днів графік роботи медпункту дещо змінився. Тепер медпункт починає працювати з 11 годин дня.

Але чому ж не з 9-ти?

А. НЕПОКІРНИЙ.

ДЗЕРКАЛЬНА ПРОБЛЕМА

- Дівчата, ви куди?
- В Технологічний.
- Хіба у нас своїх хлопців нема?
- У нас дзеркала нема, ніде й зачесатись, а там велике у вестибюлі стоїть.

І дійсно, дівчата праві: в універ-

ситеті немає жодного дзеркала — ні в головному корпусі, ні в корпусі факультету Радянської Армії, ні навіть в новому корпусі біофаку. Справа дійшла до того, що хлопці другого курсу історичного факультету вирішили зібрати з усіх студентів по 1 карбованцю, щоб придбати дзеркало в туалети. До цього часу дзеркала тут замінюють відкриті вікна, біля яких товпляться студенти, що бажають причесатись.

Ми низенько клянємось працівникам нашої адміністрації і просимо розв'язати, нарешті, цю «дзеркальну проблему», бо студенти-технологи вже сміються з нас. А хто винен?

М. ШЕВЧЕНКО.

ПЕРША РОСІЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ І ДЕМОКРАТИЧНИЙ РУХ В КИТАЇ

Китай вже в 50 роках XIX ст. став ареною впертої збройної класової боротьби, боротьби народних мас проти феодального, колоніального і національного гноблення. Відбитками цього були Тайпінська революція, повстання Іхецюань, рух численних напівсектантських організацій і т. д. Це були в своїй основі стихійні селянські повстання середньовічного типу, які не мали ясно усвідомленої мети боротьби, і через відсутність пролетарського керівництва приречені на поразку.

Однак, незважаючи на слабкий розвиток промислового пролетаріату, ідеї російської революції знайшли найбільшодатливий ґрунт саме тут, в Китаї. Це пояснюється цілим рядом обставин.

Перше, наявністю найжорстокіших форм феодальної експлуатації трудящих.

По-друге, жорстоким гнітом манчжуро-цинської держави при пануванні середньовічної системи державних екзаменів і зловживань.

По-третє, наявністю колоніального гніту.

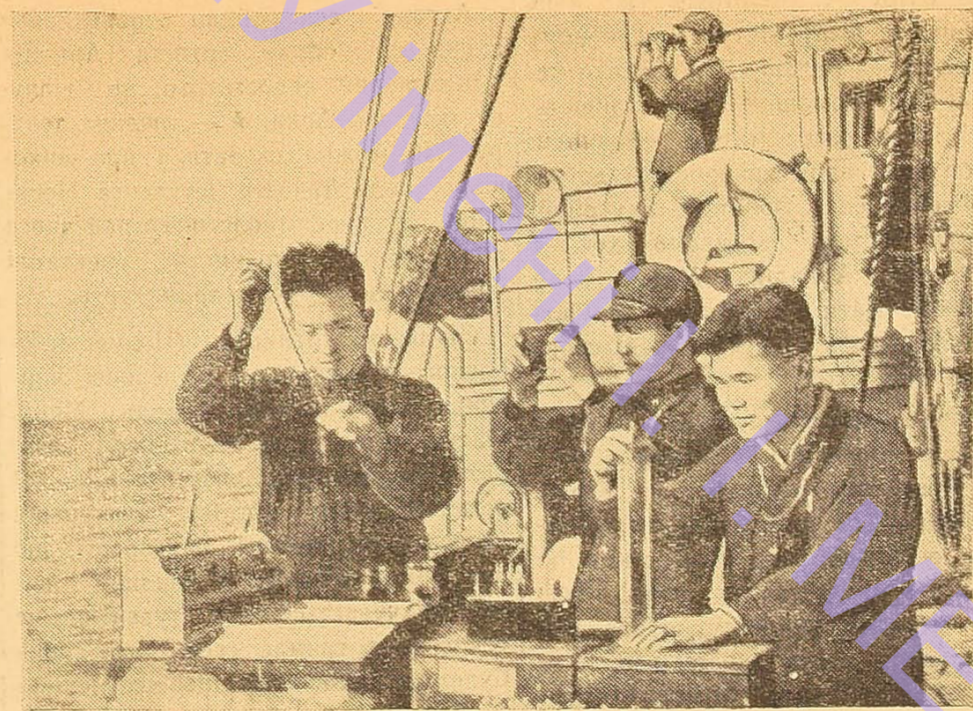
Вже в кінці XIX століття в Китаї виникає ряд угруповань, які відрізняються організаційною структурою від середньовічних сект, як наприклад: «Союз оновлення Китаю»,

створений за ініціативою поміркованого буржуазного демократа Кан Ю-вея, «Союз відродження Китаю», організований Сун Ят-сеном та інш.

«Союз відродження Китаю», створений в Гонолулу в 1894 р., об'єднував невелику кількість емігрантів — буржуазних революціонерів, представників китайської інтелігенції. Програмні вимоги цього союзу зводились до одного — повалення влади чужоземних поневолювачів — манчжур. Сун Ят-сен недооцінював революційних можливостей мас і сподівався добитись вигнання гнобителів шляхом організованої діяльності обмеженої кількості інтелігентів-заколотників.

Революція 1905 р. в Росії мала величезний вплив на розвиток світоглядної й тактичної революційних сил Китаю. Досвід боротьби міжнародного пролетаріату, і в тому числі російського, підказав китайським революціонерам і Сун Ят-сену, як справжньому вождю китайської демократії, необхідність згуртування антиімперіалістичних і антифеодальних сил для забезпечення успіху в збройній боротьбі.

В 1907 р. «Союз відродження Китаю» за ініціативою Сун Ят-сена об'єднався з іншими антиманчжурськими організаціями, внаслідок чого виникає партія «Чжунго Тунмінхуей»

(«Союзна Ліга»), яка являла собою об'єднаний фронт буржуазії, дрібної буржуазії і частини шеньши (поміщиків), що виступала проти манчжуро-цинської деспотії.

Програма Тунмінхуей складалася з таких вимог: 1) вигнання чужоземних загарбників (тобто манчжур), 2) встановлення республіки, 3) зрівняння прав на землю (націоналізація землі), 4) відродження Китаю.

Це були вимоги буржуазно-демократичної революції. В умовах тодішньої внутрішньої і міжнародної обстановки Китаю вони були безперечно прогресивними. В них знайшли своє яскраве відображення події 1905 року в Росії.

Вплив російської революції відбився й на створенні програми китайських революціонерів, автором якої був Сун Ят-сен. Сун Ят-сен розробив програму і тактику боротьби китайської демократії в буржуазно-демократичній революції, сформулювавши відомі «Три народних принципи» в їх першій редакції: «принцип нації», «принцип народовладдя», і

«принцип народного благоденства».

Ці три принципи Сун Ят-сена, які стали своєрідною програмою-мінімумом Тунмінхуей, були тією платформою, на базі якої і відбулося об'єднання всіх демократичних сил Китаю проти реакції, манчжурської деспотії і імперіалізму. Тунмінхуей стала на чолі активної революційної боротьби народу в 1910—1911 рр., яка переросла в буржуазно-демократичну революцію Китаю 1911—1913 рр. У вогні революції була знищена манчжурська деспотія, і Китай 29 грудня 1911 р. був проголошений республікою. Китайська свобода була завойована, як вказував В. І. Ленін, союзом селянської демократії і ліберальної буржуазії, а послідовний борець проти реакції Сун Ят-сен став першим тимчасовим президентом Китайської Республіки.

Китайська революція 1911—1913 рр. зазнала поразки. Ні антифеодальні, ні антиімперіалістичні завдання вирішені не були. Вона, за образним виразом Мао Цзе-дуна, «закінчилася викиднем». Демократичні елементи

на чолі з Сун Ят-сеном не змогли утримати владу в своїх руках і поступилися нею перед ліберальною буржуазією.

В. І. Ленін в ряді робіт дав глибокий аналіз рушійних сил і характеру китайської революції. Разом з тим, він накреслив перспективи розвитку революційного руху в Китаї і вказав на необхідність створення китайської соціал-демократичної робітничої партії нового типу.

В червні 1921 р. така партія, що розвивала демократичні тенденції платформи Сун Ят-сена, була заснована. Це була Комуністична партія Китаю.

Новодемократична революція, яка розпочалася з подій 4 травня 1919 р., була антиімперіалістичною, антифеодальною революцією «широких народних мас під керівництвом пролетаріату». (Мао-Цзе-дун, Вибрані твори, т. 3, стор. 174).

Після зради Чай Кай-ші і правого крила Гоміндану трьом народним принципам, єдиною революційною силою Китаю стала Комуністична партія.

Натхненний всесвітньо-історичним прикладом радянського народу і при його безкорисній допомозі, народ великого Китаю, розгромивши продрожну кліку Чан Кай-ші, під керівництвом Комуністичної партії Китаю, на руїнах феодальної деспотії створює новий, могутній, вільний Китай.

І. ГОЛОВКО,
кандидат історичних наук.

„В добрий час“

Драмгурток університету під керівництвом режисера Н. Н. Смахтінова здійснив постановку п'єси В. С. Розова «В добрий час». Спектакль пройшов успішно. Наполеглива робота гуртківців увінчалась хорошим результатом. Глядача зацікавила і схвилювала доля героїв п'єси. Молоді виконавці самі зовсім недавно пережили те, чим сповнені щертю душі юних героїв.

Багато доріг у житті. Яку з них обрати? Яка виявиться саме твоєю дорогою? Щоб життя було цікавим, а не «тільки щоб одержувати зарплату і ходити в кіно». Саме останнього і не хоче радянська молодь, радянська людина. Визначити своє положення, «свою точку», своє місце в житті, де розкриваються всі здібності і обдарування, де можна трудитись творчо і знайти справжнє щастя — ось головне питання, що постає неодмінно перед кожним юнаком і дівчиною після закінчення школи. Воно не може не турбувати і людей старшого покоління, якому за логікою життя випадає роль наставника і вихователя своєї зміни. Старші повинні підказати не лише те, яку дорогу обрати, а й як іти по ній. І тут не завжди і не всякий старший буває достойним прикладом для молоді. Отже виховну роботу треба вести не лише з молодим поколінням. Ось приблизно ті основні питання, які піднімає у своїй п'єсі В. Розов.

Виховна тема проходить через всі його п'єси (а їх три) і розв'язується з усе зростаючою майстерністю. Для останньої п'єси Розова, як уже відзначалося в критиці, характерна складність образів. І найбільше це стосується, на наш погляд, образів Андрія Аверіна і його матері Анастасії Охрімівни. Складність першого образу в тому, що він розкриває людину в процесі формування. У Андрія є хороші риси — відвертість, щирість і безпосередність, він розумний хлопець і хороший товариш. І разом з тим — грубий у поведінці з матір'ю, нахабнуватий і, що найгірше, зовсім не стійкий, може кидатись з однієї крайності в іншу.

Безтурботне життя, яке забезпечила йому сім'я, не привило його до наполегливої праці, не виховало в ньому постійного інтересу до будь-якої справи. Йому байдуже, в який вуз поступати і яким шляхом. І тому не дивно, що Андрія заідає нудьга, що йому все остогидло дома і йому хочеться наплювати у всі кутки затишної кімнати.

Безумовно, це не велика заслуга з його боку, бо у своєму черобстві і нудьзі він сам винен в значній мірі. І саме це має викликати обурення і засудження глядача.

Глядач з задоволенням слідкує за напруженою внутрішньою боротьбою в душі Андрія і радий, що в ньому перемагають кращі риси характеру.

Андрій у виконанні студента В. Загоруйка постає на сцені в усій своїй складності і суперечливості характеру. Можна сказати без перебільшення, що Андрій — Загоруйко живе на сцені. Складається враження, що виконавець ролі ще й досі обирає дорогу в житті не тільки для свого персонажу, а й для самого себе. Роль Андрія — безперечний і поки що найбільший успіх В. Загоруйка. Елементи комізму в цій ролі якнайкраще збігаються з такими ж задатками самого виконавця. Очевидно, хтось інший в такій мірі не використав би ці можливості ролі. Однак В. Загоруйко надто перепов-

нив свою роль комізмом і не домігся чіткого показу негативних рис персонажа. Неробство, вередливість, нахабнуватість і грубість Андрія В. Загоруйко передає не у викривальному, а в розважальному плані. Ось чому ці риси викликають у глядача схвальний сміх, а не обурення і засудження.

Складність образу Анастасії Охрімівни обумовлена також всім попереднім її життєвим шляхом. А він у неї був приблизно такий. Проста дівчина стає дружиною звичайного чорноробочого, учасника геологічної експедиції. В результаті напруженої роботи і навчання її чоловік вмирає в значного наукового працівника. Це дало достаток сім'ї, зникла потреба працювати Анастасії Охрімівні. Всі її інтереси з того часу обмежились сім'єю, а турботи далі домашнього порогу не сягали. Вирости сини і духовно переросли матір, вона вже не може осягти коло їх інтересів, їх прагнень, їхнього розуміння щастя, бо для неї щастя — це домашній затишок, добрий зарібок, легка робота. Таке життя і прагне вона забезпечити своїм синам. І нічого поганого не бачить в тому, що її дорослий син житиме дармоїдом. Вона використовує знайомотство, щоб влаштувати сина у вуз. Страшенно боїться, щоб Андрій не потрапив бува під чийсь негативний вплив. А сама нездатна зразу розібрати, хто з товаришів дійсно негативно впливає на сина.

Ось чому в основному конфлікті між Олексієм і Вадимом, які втілюють два протилежних погляди на життя і йдуть двома різними шляхами, Анастасія Охрімівна стоїть на боці Вадима.

Студентці Т. Золотові (II курс історичного факультету) в основному удався образ матері. Дуже вдало передає вона домашню метушливість, воркитливий голос матері. Зовнішні засоби виконавця використані добре. Слабше передає Золотова внутрішні почуття матері (згадаємо хоча б сцену, коли Аркадій і Маша повідомляють матір, що вони одружились. Анастасія Охрімівна — Золотова майже байдужа).

Добре проводять свої ролі студенти Кірін (Олексій) і Загнайло (Вадим Розвалов). Тільки у Кіріна спостерігається ще деяка невпевненість, особливо тоді, коли діють інші, а він присутній на сцені. Тоді Кірін не знає, що йому робити, відчувається в ньому спостерігач, а не учасник дії. Інколи не стримується, наприклад, сміється, коли йому не слід сміятися.

Загнайло А. (III курс історичного факультету), добре користуючись жестом, мімікою, позою, створює образ значного викривального звучання. Глядач з першої ж появи Вадима проникається відразу до цього прилизаного, вилощеного, коректного умника, за красивими фразами якого про честь і совість, про невтомну працю для досягнення мети, криється підленька душа людини, мета життя якої — вибратись на вигідне місце і пожити в розкоші.

Режисер дуже вдало підкреслив мізансценою епізод викриття Олексієм і Галею підлого наміру Вадима проникнути в вуз поза конкурсом, спираючись на високу посаду батька.

Разом з товаришами Олексія — Катею, Панасом і Галею — обурюється вчинками Вадима і глядач.

Студентка філологічного факультету М. Пресіч грає роль Галі Дави-

дової. Пресіч добре відчуває свою роль, вільно і невимушено тримає себе на сцені, вміє передати внутрішні почуття своєї героїні. Глядач вірить їй і з цікавістю слідкує за народженням її першого, чистого почуття до Олексія.

Хороші, чуйні і скромні друзі Олексія — Катя Сорокіна і Панас Кабанов. Ці риси своїх героїв виразно передали студенти Л. Сидорова (III курс історичного факультету) і І. Ісаєв (II курс геолого-географічного факультету).

Одна з важливих у п'єсі — постать Андрійового батька, Аверіна Петра Івановича. В його ролі виступив аспірант філологічного факультету В. Худолєєв. Він загалом створює образ серйозного, зосередженого професора. Мімікою і жестами він вміє передати риси доброї і чуйної людини. Отже загальне враження створюється вірне. Але різкість рухів і окремих жестів, молодцюватість походки і постави — все це явно шкодить грі. Всі виходи Петра Івановича на сцену — це були перепочинки під час роботи. Отже він повинен був відпочивати на сцені, а для Аверіна — Худолєєва кожний вихід був напруженою роботою. Не відчувався в ньому господар кімнати, втомлена людина, яка поважно і з приємністю вийшла перепочити, а не тільки по ходу п'єси сказати дві-три фрази і зникнути знов.

Тут недоробка і режисера, і самого виконавця ролі, бо такі ж хибі були допущені В. Худолєєвим і при виконанні ролі професора Окаймова в спектаклі «Машенька».

Дещо другорядну роль відіграють в п'єсі Аркадій і Маша.

Автору п'єси робили справедливий закид, що образ артиста Аркадія змальований недостатньо, не відчувається, що Аркадій — людина театру. Не можна сказати і про виконавця ролі Аркадія (студента Носірова, V курс геолого-географічного факультету), що він у спектаклі чим-небудь виручив драматурга.

Студентка Ільницька (II курс історичного факультету) в перших картинах вірно проводить роль Маші. Пасувала настрою Маші певна кволість, нерішучість, розгубленість. В останніх двох картинах Ільницької невиспачало живості, бадьорості, що охоплюють людину в хвилини щастя. Відчувається, що студентка ще невпевнено тримає себе на сцені. Будемо сподіватись, що впевненість прийде згодом.

Загалом же розподіл ролей в цьому спектаклі вдалий. Це безперечно заслуга режисера. Здається, краще при даному складі виконавців їх розподілити не можна. Добре продумані режисером мізансцени, слід відзначити особливо вдалу мізансцену в суперечці між Олексієм і Вадимом. Хороше звукове оформлення спектаклю. Художники П. Г. Іванов і А. Мальований створили потрібні декорації картин. В цьому плані постановники спектаклю успішно використали яскраві побутові деталі, які характерні для всіх п'єс В. Розова.

Спектакль проходив злагоджено і організовано. Користь його і важливість висвітлення виховної теми не підлягає сумніву. З цим спектаклем (при подальшій доробці його) студентський клуб університету може сміливо виступати перед учнівськими і студентськими колективами учбових закладів міста.

В. ШАПОВАЛЮВ.

Дослідження Курило-Камчатської западини

Біля східних рубежів нашої країни знаходиться одна з найглибших западин світового океану — Курило-Камчатська. Геологічно ця западина разом з підводним хребтом «Витязь» і довгою низкою островів Великої Курильської пасми, що прилягають до неї з заходу, являє собою діяльну геосинкліналь, тобто область інтенсивних тектонічних рухів, супроводжуваних сильними землетрусами, моретрусами та вулканізмом.

Уявлення про рельєф цієї западини до останнього часу було дуже приблизним. Тому для геологів вивчення її становить величезний інтерес.

Проте не лише геологів цікавить район Курило-Камчатської западини. Гідрологічний і гідрохімічний режим глибоководних западин, життя на величезних глибинах — все це до недалекого часу було майже невідомим. Лише протягом останніх кількох років ряд країн організували кілька великих океанографічних експедицій для вивчення великих глибин. Наша країна взяла діяльну участь в цих роботах.

Найбільш детальне дослідження Курило-Камчатської западини було проведено «Витязем» у 1953 р. При дослідженні виявилось, що западина багата глибша, довша і вужча, ніж думали раніше. Максимальна глибина западини виявилась рівною близько 10450 м. (за вимірюванням 1954 р.), тобто майже на 2000 м. більше, ніж та, яку зазначали до останнього часу на картах. Найглибша частина западини являє собою немов би вузький коридор з похилими стінками і зовсім плоским дном, шириною не більше 1 км, на глибині 7000 м. Ширина жолоба доходить до 10—20 км, а в довжину він простягається від південно-західної Камчатки до острова Хоккайдо.

Всупереч сподіванням, температурний і хімічний режим води в западині, очевидно, не має якихось істотних особливостей. Температура, мінімальна на глибині близько 4000 м (+1.47°), поволі підвищується на більших глибинах і біля дна досягає 2,15°. За солоністю глибинні води дуже однорідні, а вміст кисню в них аналогічний вмістові кисню у водах північно-західної частини Тихого океану (до 45% насиченості), що, очевидно, зв'язане з їх антарктичним походженням.

Під час робіт 1953 р. в Курило-Камчатській западині було відкрито велику кількість нових видів, родів, родин організмів, головним чином глибоководних. Було підтверджено, що життя в океані існує до максимальних глибин, але тут воно дуже бідне.

Особливо цікавими були лови гли-

боководних риб на зверхокеанських глибинах. Було виловлено біля 50 видів риб, серед яких є раніш невідомі.

Глибоководні риби дуже своєрідні. Вони мають чорний, фіолетовий або брудносірий колір. На голові і вздовж тіла в них розміщені ланцюжки «ліхтариків» різної величини. Ліхтарики здебільшого різнокольорові — випромінюють білий, зелений або червоний колір.

Такий, наприклад, хауліод — невеличка (10—13 см) рибка з величезною пащею, яка пожирає риб багатобільших, ніж вона сама. На спині в хауліода довга стояча волосинка — антена.

Дуже показні макруруси або довгохвости: назва говорить про форму їх тіла. Розміром вони наближаються до тріски. М'ясо їх виключно ніжне і смачне.

Риба «вудильник» має дуже лютий вигляд. На голові в неї стирчить зігнутий під прямим кутом твердий волосок — «вудочка». На кінці «вудочки» — «ліхтарик». Приваблена його світлом рибка потрапляє прямо в пащу «вудильнику».

Дещо південніше западини в улобах попадалися різноманітні види угрів, в тому числі один вид у якого яскраво світяться зуби.

Якось, ввіймавши багато глибоководних рибок — циклотоне, які вночі піднімаються ближче до поверхні, ми випустили їх в акваріум в темній лабораторії. Весь акваріум наповнився іскристим рухливим світлом.

Недалеко від району западини, у відкритому океані, «Витязь» відкрив великі скоплення сайри — цінної промислової риби.

Дослідження на «Витязі» ведуться комплексно, всім науковим фронтом. Спостереженнями охоплюється не лише вся товща води до максимальних глибин. Геологічна трубка входить майже на 40 метрів у дно, дістаючи відкладення величезної давності.

В районі Курило-Камчатської западини дуже рідко бувають ясні дні. Майже завжди тут туман, мряка, часті шторми. Так, у вересні 1954 р. «Витязь» попав у дуже сильний тайфун. Швидкість вітру досягала 40 м/сек, величезний корабель кренився на 35—40°. Судно було віднесене на кілька сот миль на схід. Проте лише тільки вітер стих до 7 балів, роботи продовжувались.

Недавно «Витязь» повернувся з тропічного плавання, зібравши багатий матеріал. «Витязь» візьме активну участь в роботах міжнародного геофізичного року.

Д. СМЕТАНІН.

Затвердження редколегії

Партійне бюро університету затвердило редколегію багатотиражної газети «За наукові кадри». Заступником редактора затверджено кандидата філологічних наук М. Копиленка, завідувачим партійним відділом — за-

відуючого кабінетом політекономії І. Голдовського, зав. комсомольським відділом — аспіранта В. Ващенко, зав. відділом навчання та науки — доцента Д. Поліщука, зав. відділом сатири та гумору — аспіранта М. Ільша.

Тривожні сигнали

12 січня студенти I курсу філологічного факультету склали залік з гігієнічних знань і навиків. Серед тих, хто погано підготував матеріал, слід відзначити Янчеву, Гончаренку, Зубкову, Найчук, Івлєву та інших.

Студентка Ребус, намагаючись «виручити» подруг, весь час підказува-

ла. Викладач І. Я. Глушенко попросив її вийти з аудиторії. Студентка не звернула ніякої уваги на цю вимогу, в результаті чого викладач вимушений був припинити приймання заліку.

Редактор І. М. ДУЗЬ.